

ตรวจหาเชื้อ HPV จัดการที่ต้นตอ ลดความเสี่ยงมะเร็งปากมดลูก

หัวข้อ	ความหมาย/คำอธิบาย
เชื้อเอชพีวี หรือ Human Papillomavirus (HPV) คืออะไร ¹	เชื้อเอชพีวี หรือ Human Papillomavirus (HPV) เป็นเชื้อไวรัสที่พบบ่อยในโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Sexually transmitted disease, STD) สามารถเกิดการติดต่อได้หลายช่องทางไม่ว่าจะเป็นทางปาก ช่องคลอด ทวารหนัก หรือ การสัมผัสกับเชื้อโดยตรง (Skin to skin contact) ซึ่งส่วนมากผู้ป่วยมักจะได้รับเชื้อดังกล่าวผ่านการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่ติดเชื้อ กล่าวคือผู้ที่ติดเชื้อสามารถแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้จากการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการป้องกันโดยการสวมใส่ถุงยางอนามัยจะมีประสิทธิภาพในการช่วยลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อไวรัสได้ ทั้งนี้ การติดเชื้อเอชพีวีทำให้เกิดอาการความเปลี่ยนแปลงต่างๆของร่างกายซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การเกิดมะเร็ง คือ มะเร็งปากมดลูก โดยรับไวรัสมาจากการมีเพศสัมพันธ์กับฝ่ายชายที่มีเชื้อเอชพีวี, มะเร็งปากช่องคลอดในเพศหญิง, มะเร็งองคชาติในเพศชาย, มะเร็งทวารหนักและมะเร็งคอหอยที่สามารถพบได้ในทั้งเพศหญิงและเพศชาย หรือแม้กระทั่งโรคหูท่อนอก
ไวรัสเอชพีวี เกี่ยวข้องกับมะเร็งปากมดลูกอย่างไร ¹	HPV (Human Papilloma Virus) เป็นไวรัสชนิดหนึ่งที่มีจำนวนมากกว่า 150 สายพันธุ์ และสามารถพบได้บ่อยในบุคคลทั่วไป ปัจจุบันพบว่า มีไวรัส HPV 15 ชนิดที่ก่อให้เกิดมะเร็งปากมดลูก (High-risk HPV) แต่สายพันธุ์ที่จัดได้ว่ามีความอันตรายและส่งผลร้ายต่อสุขภาพมากที่สุดได้แก่ สายพันธุ์ 16 และ 18 ซึ่งเป็นเชื้อเอชพีวีที่ทำให้เกิดมะเร็งปากมดลูกถึง 70% และเป็นมะเร็งที่พบมากเป็นอันดับ 2 ในหญิงไทย รองจากมะเร็งเต้านม
การติดเชื้อไวรัสเอชพีวี เกิดขึ้นได้อย่างไร ²	ไวรัสเอชพีวี ชนิดที่ก่อให้เกิดมะเร็งปากมดลูกสามารถติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือการสัมผัสทางผิวหนัง การติดเชื้อเอชพีวีจะอยู่ไม่ยาวนานส่วนใหญ่จะหายไปภายใน 12 เดือน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีการติดเชื้อแบบฝังแน่นเป็นเวลานานซึ่งในสายพันธุ์ที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปากมดลูก อาจใช้เวลานานถึง 10 - 15 ปีโดยไม่มี อาการแสดงออกที่สามารถสังเกตได้ชัดเจน
การตรวจหาเชื้อเอชพีวี และวิธีตรวจเอชพีวีทำอย่างไร ²	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการตรวจทางชีวโมเลกุลเพื่อตรวจหาดีเอ็นเอของไวรัสเอชพีวี ซึ่งเป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกโดยตรง - การตรวจ HPV เป็นขั้นตอนหนึ่งในการตรวจภายในโดยใช้เซลล์ตัวอย่างที่ได้จากการตรวจมะเร็ง ปากมดลูก (Pap Smear) ส่งไปยังห้องปฏิบัติการซึ่งจะทราบผลภายใน 2 สัปดาห์
ไวรัสเอชพีวีสามารถตรวจพบในการตรวจแป๊ปเทสต์หรือไม่ ³	ไม่สามารถตรวจพบเชื้อไวรัสเอชพีวีได้โดยตรงในการตรวจแป๊ปเทสต์ แต่สามารถนำเซลล์ที่ได้เมื่อตรวจแป๊ปเทสต์ไปตรวจหาHPVได้ โดยไม่ต้องตรวจใหม่

หัวข้อ	ความหมาย/คำอธิบาย
ใครควรได้รับการตรวจไวรัสเอชพีวี ^{1,2}	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้หญิงที่อายุน้อยกว่า 30 ปี มีความเสี่ยงน้อยที่จะเป็นมะเร็งปากมดลูกไม่มีความจำเป็นต้องตรวจหาไวรัสนี้ มีข้อแนะนำให้ตรวจติดตามเฉพาะกรณีที่มีการตรวจแป็ปเทสต์ให้ผลการตรวจคลุมเครือ เป็นที่น่าสงสัยว่าอาจมีเซลล์ปากมดลูกผิดปกติ - ผู้หญิงที่อายุ 30 ปีขึ้นไป มีความเสี่ยงที่จะเป็นมะเร็งปากมดลูก มีข้อแนะนำให้ตรวจไวรัสเอชพีวีร่วมกับการตรวจแป็ปเทสต์หรือการตรวจที่เรียกว่า “ThinPrep+HPV” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกระยะเริ่มแรกให้ความไวสูงถึง 99 – 100 เปอร์เซ็นต์ คุณจึงมั่นใจผลการตรวจได้ - กลุ่มรักร่วมเพศทั้งชายและหญิง มีโอกาสติดเชื้อ HPV จากการมีเพศสัมพันธ์ได้เช่นเดียวกัน นำมาสู่การเกิดหูดหงอนไก่บริเวณอวัยวะเพศ โรคมะเร็งทวารหนัก โรคมะเร็งองคชาติ
ใครบ้างที่ควรตรวจภายใน และมะเร็งปากมดลูก ¹	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้หญิงทั่วไปที่มีเพศสัมพันธ์ - ผู้หญิงวัยหมดประจำเดือน - ผู้หญิงที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ ควรเริ่มตรวจเมื่ออายุ 30 ปีขึ้นไป - ผู้หญิงที่เว้นว่างจากการตรวจมาระยะหนึ่งแล้ว - ผู้หญิงมีอาการตกขาวผิดปกติ หรือมีเลือดออกผิดปกติ <p>มะเร็งปากมดลูกสามารถป้องกันและรักษาให้หายขาดได้ หากตรวจพบตั้งแต่ระยะเริ่มแรก ดังนั้นการเข้ารับการตรวจภายในและมะเร็งปากมดลูกอย่างสม่ำเสมอ และเลือกตรวจด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพจะทำให้คุณมั่นใจและปลอดภัยจากมะเร็งปากมดลูก</p>
อาการของผู้ติดเชื้อเอชพีวีเป็นอย่างไร ¹	<p>ผู้ป่วยจำนวนมากไม่มีอาการชัดเจนสำหรับการติดเชื้อไวรัสเอชพีวีแต่พบว่าผู้ป่วยบางรายมีอาการดังนี้ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีตกขาวมากกว่าปกติ - ตกขาวมีกลิ่นไม่พึงประสงค์ - สำหรับผู้หญิงที่มีการติดเชื้อภายในช่องคลอดอาจมีเลือดออกขณะมีเพศสัมพันธ์ - มีสสารคัดหลั่ง หรือเลือดไหลออกจากทางช่องคลอด

หัวข้อ	ความหมาย/คำอธิบาย
ปัจจัยและพฤติกรรมเสี่ยงที่เป็นสาเหตุนำมาสู่การเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกคืออะไร ^{1,4,5}	<ul style="list-style-type: none"> - การติดเชื้อไวรัสเอชพีวี [Human Papillomavirus (HPV) infection] โดยเชื้อเอชพีวีสายพันธุ์ 16 และ 18 เป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูก ซึ่งสามารถติดต่อผ่านการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่ติดเชื้อ - การสูบบุหรี่ [Smoking] เนื่องจากการสูบบุหรี่ทำให้การทำงานของระบบภูมิคุ้มกันมีประสิทธิภาพต่ำลงในการต่อสู้กับเชื้อไวรัสเอชพีวี เป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งปากมดลูก - การเป็นโรคมุมิคุ้มกันบกพร่องหรือติดเชื้อเอชไอวี [Human immunodeficiency virus (HIV)] เพราะระบบภูมิคุ้มกันเป็นระบบที่มีความสำคัญในการช่วยต้านทานเซลล์มะเร็งเพื่อไม่ให้เติบโต หรือแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ผู้ที่มีระบบภูมิคุ้มกันต่ำ หรือเป็นโรคเอดส์จึงมีโอกาสความเสี่ยงของการติดเชื้อเอชพีวี ซึ่งนำมาสู่โรคมะเร็งปากมดลูก ดังนั้นจึงไม่ควรเปลี่ยนคู่นอนบ่อยครั้งหรือมีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ - การติดเชื้อหนองในเทียม [Chlamydia infection] หนองในเทียม (Chlamydia) คือเชื้อแบคทีเรียชนิดหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดการติดเชื้อในระบบสืบพันธุ์ ผู้ที่กำลังป่วยหรือเคยมีประวัติเป็นโรคหนองในเทียมจะมีความเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกเช่นกัน - มีพฤติกรรมการใช้เม็ดยาคุมกำเนิดในระยะยาวติดต่อกันนานเกินกว่าระยะเวลา 4-5 ปี เสี่ยงที่จะเป็นมะเร็งปากมดลูก แต่โอกาสความเสี่ยงจะหมดไปเมื่อมีการหยุดใช้ยา - มีประวัติการตั้งครรภ์ที่ครบกำหนดบ่อยครั้ง การตั้งครรภ์มากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป เป็นปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูก - มีประวัติการตั้งครรภ์ และคลอดบุตรในช่วงอายุที่ต่ำกว่า 17 ปีบริบูรณ์ กล่าวคือสตรีที่มีบุตรก่อนวัยอันควรจะมีโอกาสเสี่ยงเป็นโรคมะเร็งปากมดลูกมากกว่าสตรีทั่วไปที่ตั้งครรภ์เมื่ออายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป

รายการอ้างอิง

1. BNH Hospita. HPV คืออะไร เกี่ยวข้องกับมะเร็งปากมดลูกอย่างไร. [อินเทอร์เน็ต]. [ม.ป.ท.]. [ม.ป.พ.]; 2564. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พ.ค. 2564]. จาก : <https://www.bnhhospital.com/hpv>
2. คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. HPV... ไวรัสร้ายใกล้ตัวที่ควรป้องกันตั้งแต่วัยรุ่นอย่างไร. [อินเทอร์เน็ต]. [ม.ป.ท.]. [ม.ป.พ.]; 2564. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พ.ค. 2564]. จาก : https://www.rama.mahidol.ac.th/rama_hospital/th/services/knowledge/08312020-1159
3. พลเอกประสาร เปรมาสกุล .ฉลาดตรวจสุขภาพ ฉบับรู้ทันโรคถ่อย เล่ม 2. “การตรวจหามะเร็งปากมดลูก (PV, Pap Smear)”. [สำนักพิมพ์: ประสาร เปรมาสกุล], [ปีที่พิมพ์ : 1/2554], [ISBN : 9789747870893], หน้า 121-129.
4. American Cancer Society,. “The American Cancer Society Guidelines for the Prevention and Early Detection of Cervical Cancer”. [Internet]. 2018 .[updated 2018 June 24; cited 2021 May 15]; Available from: URL : www.cancer.org

5. ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มะเร็งปากมดลูก (cervical cancer). [อินเทอร์เน็ต]. [ม.ป.ท.]. [ม.ป.พ.]; 2559. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พ.ค. 2564]. จาก : https://w1.med.cmu.ac.th/obgyn/index.php?option=com_content&view=article&id=891:cervical-cancer&catid=45&Itemid=561